

M

Vuohtojärven
Kivikautinen asuinpaikka
Nuurejärven kylässä
Pihtiputaalla.

(H. M. L. 4148)

Tutkintu

syysyllä 1902

Julius Ailio.

Lii Heen
Kartanaihelma
seudasta.

Tuohojärven
Kivikautinen asuinpaikka
Muurejärven kylässä
Pihlajputaalla.

Pienen Tuohojärven N.
ja N.E.-puolella Pihlajputaan
luoteiskulmassa juoksee komea
vierinkiviharju syvine notkoi-
meen ja harjukautoineen. Sen
pohjoispuoli on jyrkkä, eteläpuoli
Tuohojärven päin loivasti viet-
tävä. Tällä loivalla, päivän-
puoleisella rintteellä, joka alem-
pana on osittain tasautunutta ja
sileätä kangasmaata, ovat kivi-
kauten ihmiset elustelleet ka-
pean ja pitkän vyöhykkeen muo-
toisella alalla, joka alkaa ai-
nakin Pekkariin talosta ja ulot-
tuu lähimaille 1 km:n matkan
Piekkisen mökkiin asti (Kellepää-
mäjärvestä tulevan joen suun-
seuduille), kuten kartanaihel-
massamme on osoitettu. Tätä
asutusvyöhykettä myöten kulke-
nyt suureksi osaksi maantie,
ja sen on nykyaikainenkin asu-
tus- osaksi aivan myöhäisiä
mökkiläisiä - hyväkseen vallannut
kautta koko vyöhykkeen on tavattu
vähän välimatkain päästöä

Kivikauden löylyjä: ehysitä, kivi-
~~— lukumäärältään ehkä jostakin ryhmästä —~~
aseita ja niiden palasia, tak-
kivisiä, saviastianpalasia j. n. e.
Ja melkein kautta koko alueen
osottaa pintamaa selviä asu-
tukseen merkkiä, samankaltaisia
kuin kivikautisilla asuinpa-
ikoilla yleensä. Niinpä on ny-
kyisen maankamaraan alla useis-
sa kohdoin ohut hiilikerta, tai
on hieta likaisen ja tallatun
näköistä, vieläpä toisiin paikkoi-
sisältään pienoksi hajautuneita
luunsiruja, joita kuitenkin vain
huolellisella tarkastuksella saattaa
hiedan seasta erottaa. Tulisijojä
todistavat punaisen goromann
täplät, esim. hieta-kuopan rin-
teessä kansakoululle nousevan
lieu postissa, Kimmusen mö-
kin lähellä y. m. Niinikään
kertoi Siekkis-Jussi jellosta
löytäneensä tulisijan, joka oli
kivillä reunattu (vrt. Kartanaihe-
maa). Asuntojen pohjia lie-
nevät taas olleet ne maakuopat,
joita esim. Keskinen vanha
isäntä oli täyttänyt pari kapp-
palletta talonsa lounaispuolella
olevassa "pitkässä jellossa". Ja
asuntojen entiseen olemassaoloon
samalla pellolla viittaavat
saviastianpalasetkin, joita

ruusaimmin kuulun löydetyn
pellon keskivaiheilta.

Mainitun asutusvyöhykkeen
ulkopuoleltakin on keuhkien
löydetty esineitä. Sitä on
shon talonrakennuksesta 100-kunta
askelta W-suuntaan löydetty tak-
si taktokiveä (ks. Schy. aik.
V, s. 161; esineitä ei löydy H.
M. Lissa). Näiden löytöpaikan
muisti talon vanha isäntä vielä
lähimaille näyttää, mutta niillä
seuduilla ei maalajissa näkynyt
mitään asutuksen merkkiä. Maalaji
oli tällä kohdalla sava. — Myl-
lyjoen suun pohjoispuolelta on
löydetty kolmisen esinettä ala-
valta savimaalta (3359:26 ja
4148:9). Kenties ovat ne käymä-
leillä hukkaan joutuneita, olkoon
niiden löytöpaikka sitten alkuaan
ollut tuohojärveä tai kuivaa
maata.

Kuten jo alussa huomau-
simme, laskentun mainittu vie-
rinkiviharju pohjoista kohti
jyrkästi. Sen pohjoispuolella on
muuan lampi, joka jo mies-
muistin kuluessa on puoli-
täyttynyt suoturpeella. Lammien
jatkona itäänpäin aina Mu-
rezjärveä asti on pitkä ja
kapea suonotko, joka kivi-

Kaudella mahdollisesti on vielä ollut Muurejärven lahtena. Määrittäjä järveä on hiijattain laskettu, mikä seikka on luonnollisesti edistänyt Turpeen kasvamista.

Harjun pohjoisrinteessä on Kansakoulun kohdalla kaapeala terrassia, jossa näkyy ainakin 8 maatumulta hautausraa. Pitkin terrassia luulevat nykyiset eläjät hirvien polun käyneen, ja noiden haaturain olevan entisiä pyyntikeoppia. Samanlaisia haaturaita on mainituista W. suuntaan, ^{nim.} "Pekkaritau pürissä" kuin myös Kelkkämäenjärven koillispuolella.

Entiset tutkimukset. Asema: paikalla on tri Th. Schwandt yf. della kohdalla, nim. keskisen talon "pitkällä pellolla" nimessä suorittanut kaivauksia, sen johdosta että paikalla oli ilmoitettu tavatun ^{paitsi kivikauden esineitä myös} "Kiukaantijojäjä" hiileuse-kaisia raunioita". Ilmoitus mainituista kiinteistä muinaisjäännöksistä on luonnollisesti varovasti vastaanotettu.

Kirjoittajan tutkimukset. Paitsi yhta päivää, joka kuului tutustuttuessa paikan

muinaistieteelliseen Monteeseen,
oli kirjoittajalla lisäksi vain
päivä käytettävänä kaivauksiin
joita suoritettiin seuraavilla
kolmella kohdalla:

1:nen kaivauspaikka sijaitsi
Akon talosta maantielle me-
nerän tien S. puolella, missä
maalaji näytti asutuksen
merkkiä, ja minkä lähiti-
noilta oli pari kivitalltaa
löytynyt. Kymmenen neliö-
metrin laajuiselta kaivaus-
alalta ei vielä keitetukaan
mitään löytynyt, jonka vuoksi
työ keskeytettiin siinä.

2:nen kaivauspaikka oli
Kausakoulusta S, ikän maantia
S. puolisella laidalla, missä
ennakkotutkimuksessa oli ha-
vaittu m. m. kienoja luunsiruja
piedan seassa ja punertavaa tietä.
Kerrosjärjestys tällä kohdalla
oli seuraava: 1) 5-7 sm:n vahvuisen
turpeen alla oli 2) 2-3 sm. käsit-
tävä tumma hiilensekainen ker-
ros, sen alla 3) valkea, kaolinise-
rautunut, 2-5 sm. vahvuisen tietä-
kerros, sitte 4) rekklaanpunainen
^{noin} 20 sm vahvuisen ^{eli varsinainen kulttuurikerros} tietäkerros, jota
aliossaan vihdomi muuttui
kirkkaanruskeaksi, joutaaksi
kangashiedaksi.

Kaivaus, jonka alaa alem-
 pana olevan piirroksen reundatus
 osoittaa, tarkoitti etupäässä
 juuri mainitun ^{juurittavan} kulttuurikerroksen

Maantie.

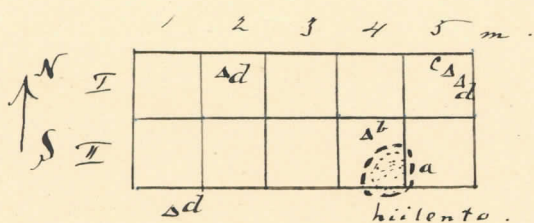
Luokkimista. Itä- ja eteläpuolelta
 saatiin sen raja selville (Ks.
 piirrosta), mutta länsipuolella
 esti tutkimusta joiden katvon.
 Kulttuurialueen keskivaikeilla
 talti esille tulensija, s.o. ha-
 janaisesti kehälle grantuja ki-
 via, joista muuan oli takes 0,5
 m:n pituinen, ja jotka olivat
 palaneita. Tulensijasta näkyi
 paljon kiviä työnnetyn syrjem-
 mällekin, sillä valkeassa murs-
 kauneita kiviä tavattiin sym-
 pärisillä väkän väliä. Tulensijan
 itäpuolella oli ^{30-40 cm. läpimittaisessa} yhdessä kasassa
 joukko leusiruja ja ^{joka puolella} ^{sympärisillä}
 vielä hienua leusämyä parin
 metrin laajuudelta. Läsnäille
 piloilta mennyt kourutalita,
 keihään terän varikatkelma,

lukkaisia ukonkivenpalasia y. m.
saatiin löytöesineinä.

3:5 Kaivauspaikka oli
keskisen talon "pitkällä pellolla".
Sen keskivaiheita on löydetty
kynnettäessä runsaasti saviastian
palasia y. m., ja pellolla on
vanhan isännän kertomuksen
mukaan ennen sen pelloksi
raivaamista (n. 40 v. sitten) ollut
kuopanteita (syvyydeltään "miehen
koukunkaulukseen"), joiden vierellä
on ollut maasta luotuja "kum-
pua". Kaikki nämät oli isäntä
tasottanut. - Nyt näkyi vielä
pellon pinnalla pari hyvin
laakaa lanttoa, ja itäpuoliseen,
joka on 15 ast. päässä maan-
tienaidasta ja 60 ast. päässä
talon navetonseinästä, tehtiin
5 m:n pituinen ja 2 m:n leveä
uusi kaivanto.

Peltoaluetta oli kaivausaluetta,
jota tässä oleva piirros osoittaa,
n. 16 m.

a = liesikotta.
b = taltta.
c = kivikiven
palanen.
d = saviastian
palasia.

sen alla
oli vaalean-
ruskeata
likaista

kiinteätä ja hienoa hiettaa n.
14 m. väluudelta, kunnes vä-
pitellen, viimeistään 40 m:n
syvyydestä alkoi kirkas

Kostematon ja ruostepilkka-
linen pieta. - Löytöinä tuli
esille muuan hiilento sekä
pari kiviastetta ja saviastian-
palasia joitakuuta sm. pel-
tomulla alapuolelta.

Mitä tulee saviastian
koristelmiin, niin osottavat
ne taaskin kummasuttavan
yhtäläisyyttä useilta muilta
kivikautisilta asuinpaikoilta.
Löydettyjen esineiden kanssa.

A 128:58

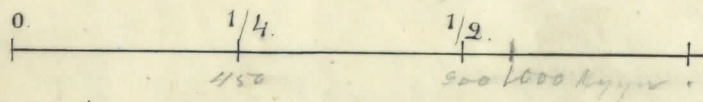
Varvikon torppa
Alvekylässä ^{enintään} Alvejärven rannalla
Pihlipohtaalla
saunoineen ja pistekotineen.
Talokuvaukset 1902 J. L. L.

L. 131.

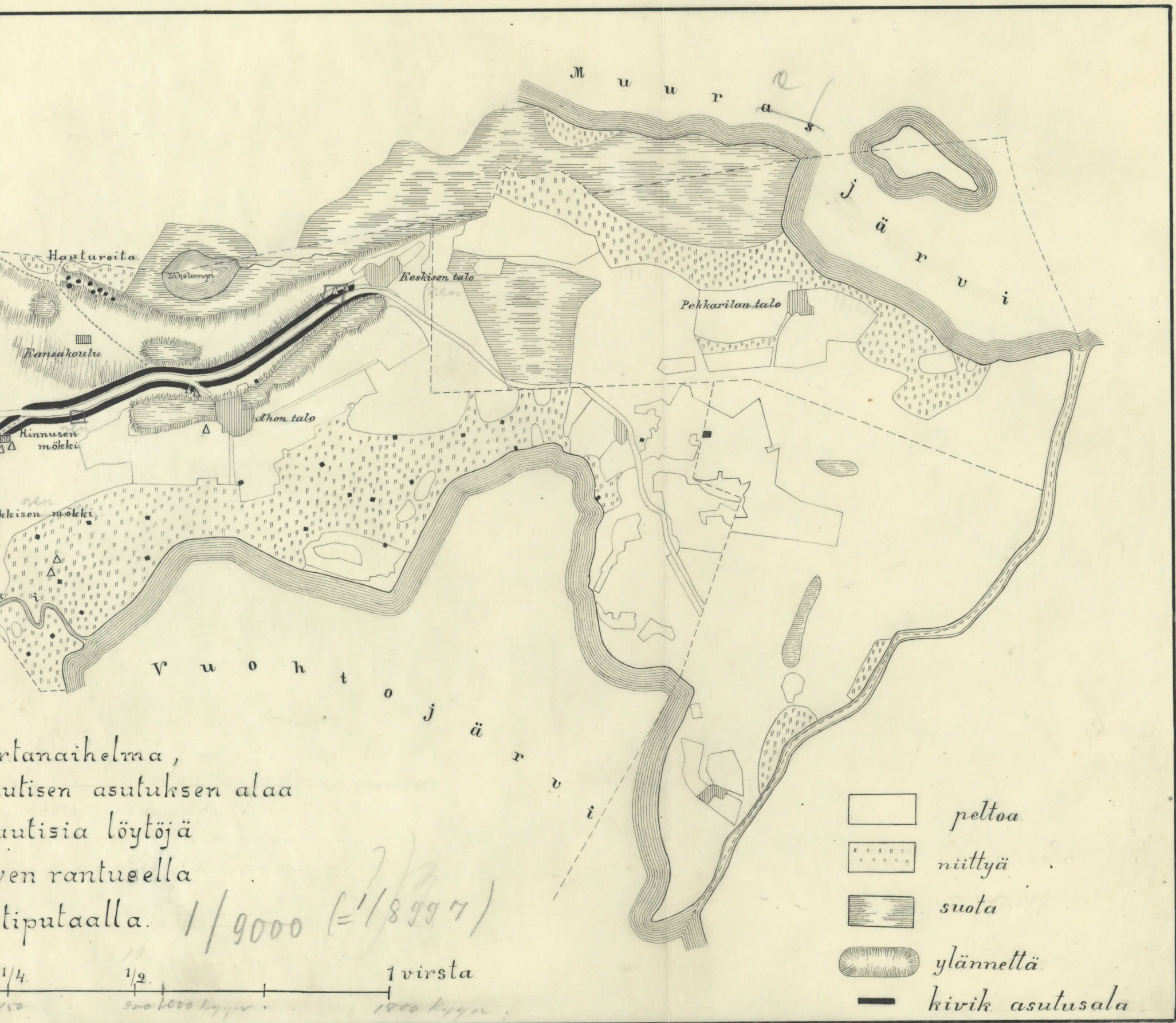

Kartanaihelma,
 osottava kivikautisen asutuksen alaa
 ja kivikautisia löytöjä
 Vuohojärven rantueella
 Pihtiputaalla. 1/9000 (=1/)

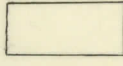
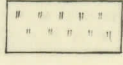

rtanaihelma,
 utisen asutuksen alaa
 utisia löytöjä
 en rantueella
 tiputaalla. 1/9000 (= 1/8997)

1/4. 1/2. 1 verst 1800 kyym.

- peltoa
- niittyä
- suota
- ylännettä
- kivik asutusala